

החכם עיניו בראשו

הסיפור הבא, סיפור אחד מני רבים, הִפָּה גלים בשעתו בקרב יהודים וגויים כאחד. מעשה ביהודי סוחר שנסע ברכבת מבודפשט לִדְבְּרִיצִין כשהוא מחזיק בתיקו הון רב: חמשה עשר אלף כתרִים. באמצע הדרך נרדם האיש מרוב עייפות, וגנבים שארבו לו השמיטו התיק מידי ולקחו בחשאי את הונו, מבלי שיבחין בהם. רק כשהתעורר ידע כי בבת־אחת התאמלל והתרועש עכשיו מכל אשר לו. פרץ היהודי בבכיה גדולה, ושאל את נוסעי הרכבת, אולי הבחין מישהו בגנבים? אך אף אחד מהם לא היה מסוגל להושיעו. בבואו לִדְבְּרִיצִין, פנה אל תחנת המשטרה והתלונן על הגניבה, ביקש לעזור לו באיתור הגנבים, אך הקצינים והחוקרים היו אובדי עצות: כיצד ניתן לגלות אנשים בלתי ידועים שלקחו כסף מזומן? בצר לו יצא האיש לִסְלִישׁ, אל ה"חקל יצחק", אולי משם תצמח לו ישועה. בתוך הבאים אל הרבי לבקש ברכות ועצות, נדחק גם סוחר אלמוני

[תלט]

זה, שסיפר בדמעות ובלב שבור על אסונו. אמר לו הצדיק: „שוב לדבריצין ותפרסם בעתונים שגנבו ממך שלושים אלף כתרים... ולא חמשה עשר אלף... ותלך יום יום למשטרה לברר אם נמצאה הגניבה...”
התפלא והשתומם האיש: „איך אכתוב שלושים אלף, בשעה שגנבו ממני רק מחצית מזה, וכבר נקבתי בסכום זה גם כשהגשתי תלונה במשטרת דבריצין... הלא אהיה בעיניהם כמתעתע, ועוד יאשימו אותי כנוכל וסחטן...” אך הרבי חזר והורה לו לעשות כפי שצויהו: „אם יבואו אליך בטענות, תאמר שהרבי היושב בסליש פקד עליך לפעול בצורה כזאת...”

והנה ימים אחדים אחרי שפירסם בעתונים את הודעתו, בישר לו אחד הקצינים במשטרה ש...הגניבה נמצאה. מה קרה? אחד הגנבים הלשין על חבריו, ואף גילה לשוטרים את מקום המחבוא בו הוסתר הכסף, אבל במשטרה מפקפקים אם מן היושר הוא למסור את הכסף הזה לידו, מכיון שבתחילה אמנם הוא התלונן על 15 אלף בלבד – הסכום שנמצא – אך בעתונים הכפיל את גודל הגניבה, ומי יודע... סח לו האיש דברים כהווייתם, שהיה אנוס על פי הדיבור, כי האדמו"ר מספינקא הוא שפקד עליו לפרסם שגנבו לו שלושים אלף כתרים, ואין לו שום מושג מה ראה על ככה...

עכשיו נתמלאו חוקרי המשטרה בדבריצין סקרנות רבה. שמו של הצדיק בעל הנפלאות היושב בסליש הגיע מכבר אליהם. מיד יצאה משלחת קצינים, בלוי היהודי הסוחר, לשיחה עם ה„חקל יצחק”. בהכנעה ובנימוס רב שאל הבכיר שבקבוצה את האדמו"ר, אם נכונים הדברים שמסר היהודי בשמו, ומה מסתתר מאחוריהם. הסביר להם הרבי במלים פשוטות: „נכונים הדברים, אני צויתיו לפעול כפי שעשה... הנחתי היתה, כי הגנבים משתייכים לכנופיה גדולה של שודדים ובוזזים, והשלל מתחלק בין כולם... שיערתי, כי ברגע שיתפרסם כי הגניבה היתה בגודל שלושים אלף כתרים, יחשדו אנשי הכנופיה בגנבים – שהביאו רק חמשה עשר אלף – כי בגדו בהם, ונטלו את המחצית החסרה לעצמם... הבינותי, שבעקבות חשד כזה תיפול מריבה בין הגנבים ויסתכסכו אהודי, ינסו להתנקם איש ברעהו, ולא עוד אלא ילשינו על הגנבים שהביאו כסף זה ויסגירו אותם למשטרה כדי ללמדם לקח...”

שושלת ספינקא

התפעלו החוקרים מחכמתו של הצדיק, שכבר הספיקה בינתיים להוכיח
את עצמה, והשיבו לסוחר היהודי את כספו.